

Pred uron u jezero foto: Hrvoje Cvitanović

SPELEOLOŠKA I BIOSPELEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA ŠPILJE ŠIPUN KOD CAVTATA

Projekt sustavnog speleološkog i biospeleološkog istraživanja špilje Šipun kod Cavtata započeo je u veljači 2005. godine. Špilja se spominje još u djelima grčkih i rimskih pisaca, a ekološki je iznimno zanimljiva jer se u njoj nalazi anihilino podzemno jezero. Na površini jezera postoji sloj slatke vode, dok je dublje morska voda, a između njih sloj miješanja s bočatom vodom. Svaki sloj predstavlja zasebno vodeno stanište pa tako u površinskom živi slatkovodna, u sloju miješanja bočata, a u morskom staništu dubokomorska fauna. Ako znamo da u suhom dijelu Šipuna živi još i kopnena, troglofilna i troglobiontna fauna, ne čudi iznimna biološka raznolikost špilje.

Zahvaljujući brojnim istraživačima Šipun je, s 15 endemnih organizama opisanih iz špilje, najbogatije tipsko nalazište u Hrvatskoj. Češki biospeleolog Karel Absolon, slovenski biolozi Egon Pretner i Boris Sket kao i brojni drugi, višekratno su istraživali špilju, no u njoj još uvijek nalazimo nove organizme za

faunu špilje, ali i nove svojite za znanost. Tako su prilikom dosadašnjih istraživanja špilje, koja članovi HBSDa provode posljednjih nekoliko godina, otkrivene za znanost nove svojite špiljskih kornjaša i lažištupavaca, a prilikom prvog ovogodišnjeg istraživanja po prvi puta za špilju utvrđen nalaz sitnog paučnjaka (*Palpigradida*) iz roda *Eukoenenia*.

Projekt provodi Hrvatsko biospeleološko društvo (HBSD) u suradnji s Dubrovačko-neretvanskom županijom. U sklopu istraživanja po prvi je put topografski snimljena cijela špilja, odnosno njeni potopljeni kanali. Osim utvrđivanja ekoloških čimbenika špilje, kronološkog pregleda istraživanja i popisa faune, u planu je izrada video-razglednice, te popularno-stručne monografije, ali i elaborata o gospodarski

održivom korištenju špilje.

Nadamo se da će po završetku istraživanja ova nekada turistički uređena špilja ponovo postati dostupna za javnost kako fizički, tako i putem iscrpne monografije.

Roman Ozimec

Detalj iz špilje Šipun

foto: Hrvoje Cvitanović